

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes lēmums Nr. 1/16

Rīgā 2020. gada 3. decembrī (prot. Nr. 52, 1. p.)

Noteikumi par informāciju elektroenerģijas un dabasgāzes galalietotājiem

*Izdoti saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma
32. panta ceturto daļu
un Enerģētikas likuma 107. panta sesto daļu*

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka, kādu informāciju un kādā apjomā elektroenerģijas tirgotājs, dabasgāzes tirgotājs un dabasgāzes publiskais tirgotājs (turpmāk visi kopā – tirgotājs) ietver elektroenerģijas vai dabasgāzes (turpmāk kopā – enerģija) galalietotājam izsniedzamajos rēķinos un informatīvajos materiālos.

2. Noteikumos lietoti šādi termini:

2.1. **rēķins** – darījumu attaisnojuma dokuments, ko tirgotājs izraksta un nosūta galalietotājam samaksai par patērēto enerģiju;

2.2. **izlietots izcelsmes apliecinājums** – izcelsmes apliecinājums, par kuru elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora vai Ekonomikas ministrijas uzturētā izcelsmes apliecinājumu reģistrā ir izdarīta atzīme par tā izlietošanu pēc tam, kad izcelsmes apliecinājumā norādītais elektroenerģijas daudzums ir attiecināts uz tirgus dalībnieka patērēto elektroenerģijas daudzumu.

2. Rēķinos iekļaujamā informācija

3. Tirgotājs galalietotājam, kas norēķinās par patērēto enerģiju, apmaksājot saņemtos rēķinus, izsniedzamajos rēķinos norāda vismaz:

3.1. elektroenerģijas galalietotājam:

3.1.1. elektroenerģijas tirgotāja nosaukumu un kontaktinformāciju, tostarp e-pasta adresi un tālruna numuru, kur galalietotājs var saņemt informāciju par rēķinu;

3.1.2. saņemtā elektroenerģijas produkta nosaukumu;

3.1.3. norēķinu periodā piegādātās elektroenerģijas apjomu kilovatstundās [kWh];

3.1.4. elektroenerģijas cenu norēķinu periodam [EUR/kWh];

3.1.5. maksu par elektroenerģiju norēķinu periodā [EUR];

3.1.6. maksu par sistēmas pakalpojumiem un citiem pakalpojumiem [EUR] (neattiecas uz rēķiniem par elektroenerģiju lietotājiem, kas nav mājsaimniecības lietotāji un kas nav deleģējuši elektroenerģijas tirgotāju norēķināties par sistēmas pakalpojumiem), norādot vienības vērtību;

3.1.7. maksu par obligātā iepirkuma komponentēm un maksu par jaudas komponentēm [EUR] (neattiecas uz rēķiniem par elektroenerģiju lietotājiem, kas nav mājsaimniecības lietotāji un kas nav deleģējuši elektroenerģijas tirgotāju norēķināties par obligātā iepirkuma komponentēm un jaudas komponentēm), norādot vienības vērtību;

3.1.8. kopējo maksājuma summu norēķinu periodam [EUR];

3.1.9. datumu, kad jābūt veiktai rēķina apmaksai;

3.1.10. elektroenerģijas tirdzniecības līguma termiņu;

3.1.11. informāciju par to, kur iespējams iepazīties ar šo noteikumu 8., 9., 11. un 13.punktā minēto informāciju;

3.2. dabasgāzes galalietotājam:

3.2.1. dabasgāzes tirgotāja vai dabasgāzes publiskā tirgotāja nosaukumu un kontaktinformāciju, tostarp e-pasta adresi un tālruņa numuru, kur galalietotājs var saņemt informāciju par rēķinu;

3.2.2. saņemtā dabasgāzes produkta nosaukumu;

3.2.3. norēķinu periodā piegādātās dabasgāzes apjomu kilovatstundās [kWh];

3.2.4. norēķinu periodā piegādātās dabasgāzes apjomu kubikmetros [m³] un dabasgāzes vidējo svērto augstāko siltumspēju standartapstākļos norēķinu periodā [kWh/m³] attiecīgajai siltumspējas zonai patērētā dabasgāzes apjoma kubikmetros pārrēķinam kilovatstundās [kWh];

3.2.5. dabasgāzes cenu norēķinu periodam, kas ietver uzglabāšanas un pārvades sistēmas pakalpojumus [EUR/kWh];

3.2.6. maksu par dabasgāzi norēķinu periodā [EUR];

3.2.7. maksu par sadales sistēmas pakalpojumu [EUR], norādot vienības vērtību;

3.2.8. maksu par pārvades sistēmas pakalpojumu izejas punktā Latvijas lietotāju apgādei [EUR/kWh];

3.2.9. kopējo maksājuma summu norēķinu periodam [EUR];

3.2.10. datumu, kad jābūt veiktai rēķina apmaksai;

3.2.11. dabasgāzes tirdzniecības līguma termiņu;

3.2.12. informāciju par to, kur iespējams iepazīties ar šo noteikumu 7., 12. un 13.punktā minēto informāciju.

4. Tirgotājs galalietotājam, kas norēķinās par patērēto elektroenerģiju un dabasgāzi, var izrakstīt apvienotu rēķinu par abiem pakalpojumiem, norādot vismaz šo noteikumu 3.punktā minēto informāciju.

3. Informatīvajos materiālos iekļaujamā informācija

5. Vismaz reizi gadā pirms norēķinu perioda sākuma elektroenerģijas tirgotājs galalietotājam, kas norēķinās par patērēto elektroenerģiju, izmantojot no rēķina atšķirīgus norēķinu veidus, nosūta uz elektroenerģijas tirdzniecības līgumā norādīto korespondences piegādes adresi, izņemot gadījumus, kad galalietotājs ir atteicies saņemt informatīvos materiālus korespondences piegādes adresē, vai publicē elektroenerģijas tirgotāja galalietotāju pašapkalpošanās sistēmā informatīvo materiālu, kurā norāda vismaz:

- 5.1. tirgotāja nosaukumu un kontaktinformāciju, tostarp e-pasta adresi un tālruņa numuru, kur galalietotājs var saņemt rēķina informāciju;
- 5.2. saņemtā elektroenerģijas produkta nosaukumu;
- 5.3. norēķinu periodā prognozēto vidējo elektroenerģijas patēriņu mēnesī [kWh];
- 5.4. ikmēneša maksājuma apmēru, ko elektroenerģijas tirgotājs piemēros norēķiniem nākamajam norēķinu periodam [EUR];
- 5.5. elektroenerģijas cenu norēķinu periodam [EUR/kWh];
- 5.6. maksu par sistēmas pakalpojumiem un citiem pakalpojumiem [EUR];
- 5.7. maksu par obligātā iepirkuma komponentēm un maksu par jaudas komponentēm [EUR];
- 5.8. datumu, kad jābūt veiktai ikmēneša maksājuma apmaksai;
- 5.9. elektroenerģijas tirdzniecības līguma termiņu;
- 5.10. galalietotāja norēķinu periodā veikto maksājumu kopsummas salīdzinājumu ar aprēķināto summu par faktiski saņemto pakalpojumu apjomu;
- 5.11. informāciju par to, kur iespējams iepazīties ar šo noteikumu 8., 9., 11. un 13.punktā minēto informāciju.

6. Vismaz reizi gadā pirms norēķinu perioda sākuma dabasgāzes tirgotājs un dabasgāzes publiskais tirgotājs galalietotājam, kas norēķinās par patērēto dabasgāzi, izmantojot no rēķina atšķirīgus norēķinu veidus, nosūta uz dabasgāzes tirdzniecības līgumā norādīto korespondences piegādes adresi vai pēdējās garantētās piegādes saņēmējam uz gazificētā objekta adresi, izņemot gadījumus, kad galalietotājs ir atteicies saņemt informatīvos materiālus korespondences piegādes adresē, vai publicē dabasgāzes tirgotāja galalietotāju pašapkalpošanās sistēmā informatīvo materiālu, kurā norāda vismaz:

- 6.1. tirgotāja nosaukumu un kontaktinformāciju, tostarp e-pasta adresi un tālruņa numuru, kur galalietotājs var saņemt rēķina informāciju;
- 6.2. saņemtā dabasgāzes produkta nosaukumu;
- 6.3. norēķinu periodā prognozēto vidējo dabasgāzes patēriņu mēnesī [kWh];
- 6.4. ikmēneša maksājuma apmēru, ko tirgotājs piemēros norēķiniem nākamajam norēķinu periodam [EUR];
- 6.5. dabasgāzes cenu norēķinu periodam, kas ietver uzglabāšanas un pārvades sistēmas pakalpojumus [EUR/kWh];
- 6.6. maksu par sadales sistēmas pakalpojumu [EUR], norādot vienības vērtību;
- 6.7. maksu par pārvades sistēmas pakalpojumu izejas punktā Latvijas lietotāju apgādei [EUR/kWh];
- 6.8. datumu, kad jābūt veiktai ikmēneša maksājuma apmaksai;
- 6.9. dabasgāzes tirdzniecības līguma termiņu;
- 6.10. galalietotāja norēķinu periodā veikto maksājumu kopsummas salīdzinājumu ar aprēķināto summu par faktiski saņemto pakalpojumu apjomu;

6.11. informāciju par dabasgāzes vidējo svērto augstāko siltumspēju standartapstākļos norēķinu periodā [kWh/m³] patērētā dabasgāzes apjoma kubikmetros pārrēķinam kilovatstundās [kWh] vai informāciju par tīmekļa vietni, kurā iespējams veikt patērētā dabasgāzes apjoma m³ pārrēķinu kWh;

6.12. informāciju par to, kur iespējams iepazīties ar šo noteikumu 7., 12. un 13.punktā minēto informāciju.

7. Dabasgāzes tirgotājs un dabasgāzes publiskais tirgotājs pēc galalietotāja pieprasījuma nodrošina, ka galalietotājam ir pieejama informācija par dabasgāzes faktisko vai sadales sistēmas operatora aprēķināto patēriņu vismaz iepriekšējos 24 mēnešos vai laikā no dabasgāzes tirdzniecības līguma noslēgšanas dienas, ja tas ir īsāks par 24 mēnešiem:

7.1. par katru norēķinu periodu, ja katrā norēķinu periodā tiek nolasīti komercuzskaites mēraparāta rādījumi, un šā dabasgāzes faktiskā patēriņa salīdzinājumu ar iepriekšējā gada attiecīgā norēķinu perioda faktisko patēriņu;

7.2. vismaz reizi gadā, ja katrā norēķinu periodā netiek nolasīti komercuzskaites mēraparāta rādījumi, un šā dabasgāzes faktiskā patēriņa salīdzinājumu ar iepriekšējā gada faktisko patēriņu.

8. Elektroenerģijas tirgotājs pēc galalietotāja pieprasījuma nodrošina, ka galalietotājam ir pieejama šāda informācija:

8.1. par elektroenerģijas faktisko patēriņu vismaz iepriekšējos 24 mēnešos vai laikā no elektroenerģijas tirdzniecības līguma noslēgšanas dienas, ja tas ir īsāks par 24 mēnešiem:

8.1.1. par katru norēķinu periodu, ja katrā norēķinu periodā tiek nolasīti elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāta rādījumi, un šā faktiskā elektroenerģijas patēriņa grafisks salīdzinājums ar galalietotāja elektroenerģijas patēriņu šajā pašā periodā iepriekšējā gadā;

8.1.2. par katru norēķinu periodu, ja katrā norēķinu periodā tiek attālināti nolasīti elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāta rādījumi, detalizēti atšifrējot ikstundas elektroenerģijas cenu un faktisko patēriņu, ar nosacījumu, ja galalietotājs izmanto biržas tarifus;

8.1.3. vismaz reizi gadā, ja katrā norēķinu periodā netiek nolasīti elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāta rādījumi, un šā elektroenerģijas faktiskā patēriņa salīdzinājums ar iepriekšējā gada faktisko patēriņu;

8.1.4. šo noteikumu 8.1.1., 8.1.2. un 8.1.3.apakšpunkts fiksētas bāzes slodzes tirdzniecības gadījumā attiecas uz tirgotāju, kurš vienlaikus ir arī galalietotāja balansa atbildīgā puse;

8.2. vismaz reizi sešos mēnešos precīza rēķina informācija, kuras pamatā ir faktiskais patēriņš, ja katrā norēķinu periodā netiek nolasīti elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāta rādījumi un galalietotājam nav elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāta, kura rādījumus var nolasīt attālināti, bet galalietotājs pats vismaz reizi sešos mēnešos nolasa un paziņo elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāta rādījumus;

8.3. informācija par patērētāju organizāciju, energoagentūru vai citu līdzīgu struktūru kontaktinformāciju, tostarp tīmekļa vietņu adreses, kur var iegūt informāciju par pieejamiem enerģiju patērējošu iekārtu energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem;

8.4. galalietotāja tirgotāja maiņas kods vai galalietotāja objekta unikālais identifikācijas kods.

9. Vismaz reizi gadā, ne vēlāk kā līdz 31.jūlijam, elektroenerģijas tirgotājs nodrošina galalietotājam iespēju iepazīties ar informatīvu materiālu, kurā ietver ziņas par iepriekšējā kalendārajā gadā piegādātās elektroenerģijas izcelsmi, norādot:

9.1. no elektroenerģijas ražotājiem Latvijā iepirtās elektroenerģijas īpatsvaru kopējā galalietotājiem piegādātajā elektroenerģijas apjomā;

9.2. no citiem tirgotājiem Latvijā iepirtās elektroenerģijas īpatsvaru kopējā galalietotājiem piegādātajā elektroenerģijas apjomā;

9.3. elektroenerģijas biržā iepirkās elektroenerģijas īpatsvaru kopējā galalietotājiem piegādātajā elektroenerģijas apjomā;

9.4. no katra atjaunojamo energoresursu veida (hidroenerģijas, biogāzes, biomasas, vēja enerģijas, saules enerģijas vai cita atjaunojamo energoresursu veida) saražotās elektroenerģijas īpatsvaru kopējā galalietotājiem piegādātajā elektroenerģijas apjomā;

9.5. no katra fosilā kurināmā veida (dabasgāzes, oglēm, degakmens vai cita fosilā kurināmā veida) saražotās elektroenerģijas īpatsvaru kopējā galalietotājiem piegādātajā elektroenerģijas apjomā;

9.6. citas elektroenerģijas, kas nav minēta šo noteikumu 9.4. vai 9.5.apakšpunktā, taču norādīta elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora aprēķinātajā neapliecinātās elektroenerģijas izcelsmes sastāvā, īpatsvaru kopējā galalietotājiem piegādātajā elektroenerģijas apjomā.

10. Elektroenerģijas tirgotājs šo noteikumu 9.4., 9.5. un 9.6.apakšpunktā minēto informāciju norāda atbilstoši tā izlietotājiem izcelsmes apliecinājumiem un elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora aprēķinātajam neapliecinātās elektroenerģijas izcelsmes sastāvam. Izcelsmes apliecināšanai par iepriekšējo kalendāro gadu var izmantot izcelsmes apliecinājumus, kas izlietoti ne vēlāk kā līdz kārtējā gada 1.aprīlim. Informāciju par elektroenerģijas izcelsmi norāda katram tirgotāja produktam atsevišķi.

11. Vismaz reizi gadā, ne vēlāk kā līdz 31.jūlijam, elektroenerģijas tirgotājs atbilstoši tā izlietotajos izcelsmes apliecinājumos norādītajai informācijai un elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora tīmekļa vietnē publicētajai informācijai nodrošina iespēju galalietotājam iepazīties ar informatīvu materiālu, kurā norāda informāciju par galalietotājiem piegādātās elektroenerģijas ražošanas ietekmi uz vidi iepriekšējā kalendārajā gadā vismaz attiecībā uz oglekļa dioksīda emisijām un radioaktīvajiem atkritumiem. Informāciju par elektroenerģijas ražošanas ietekmi uz vidi norāda katram tirgotāja produktam atsevišķi.

12. Vismaz reizi gadā, ne vēlāk kā līdz 1.aprīlim, dabasgāzes tirgotājs un dabasgāzes publiskais tirgotājs nodrošina iespēju galalietotājam iepazīties ar informatīvu materiālu, kurā ietver ziņas par iepriekšējā kalendārajā gadā piegādātās dabasgāzes izcelsmi, norādot:

12.1. galalietotājiem piegādātās dabasgāzes izcelsmes valsti, tostarp sašķidrinātās dabasgāzes, izcelsmes valsti, ja šāda informācija dabasgāzes tirgotājam un dabasgāzes publiskajam tirgotājam ir pieejama;

12.2. dabasgāzes, tostarp biometāna, avotus Latvijā, ja šāda informācija dabasgāzes tirgotājam un dabasgāzes publiskajam tirgotājam ir pieejama.

13. Tirgotājs nodrošina iespēju galalietotājam iepazīties ar informatīvu materiālu, kurā ietverta informācija par:

13.1. galalietotāja tiesībām attiecībā uz domstarpību izšķiršanas līdzekļiem, tostarp uz ārpustiesas strīdu izšķiršanu, norādot par ārpustiesas strīdu izšķiršanu atbildīgās institūcijas kontaktinformāciju;

13.2. tirgotāja maiņas iespējām.

14. Elektroenerģijas tirgotājs nodrošina, ka šo noteikumu 9., 11. un 13.punktā minētie informatīvie materiāli, un dabasgāzes tirgotājs un dabasgāzes publiskais tirgotājs nodrošina, ka šo noteikumu 12. un 13.punktā minētie informatīvie materiāli ir ievietoti tirgotāja tīmekļa vietnē un to drukāti eksemplāri ir brīvi pieejami lietotāju apkalpošanas centrā vai materiāli tiek izdrukāti un izsniegti pēc galalietotāja pieprasījuma. Ja lietotāju apkalpošanas centrs nav izveidots, tirgotājs pieeju informatīvajiem materiāliem nodrošina tirgotāja juridiskajā adresē, faktiskajā adresē un filiālē.

15. Galalietotāju iesniegumus par šajos noteikumos tirgotājam noteikto pienākumu izpildi izskata Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – regulators). Pēc galalietotāja iesnieguma saņemšanas vai pēc savas iniciatīvas regulators izvērtē tirgotāja rīcības atbilstību šiem noteikumiem un lemj par tiesiskām sekām, ja tirgotājs nav izpildījis tam šajos noteikumos noteiktos pienākumus.

4. Noslēguma jautājumi

16. Atzīt par spēku zaudējušu Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2017.gada 9.marta lēmumu Nr.1/6 "Noteikumi par informāciju elektroenerģijas un dabasgāzes galalietotājiem" (Latvijas Vēstnesis, 2017, 55., 254.nr.).

17. Šo noteikumu 3.1.1., 3.1.10., 3.2.1., 3.2.8., 3.2.11., 5.1., 5.8., 5.9., 6.1., 6.5., 6.6., 6.7., 6.8., 6.9.apakšpunkts, 8.punkts un 13.2.apakšpunkts stājas spēkā 2021.gada 1.jūlijā.

18. Līdz 2021.gada 30.jūnijam dabasgāzes tirgotājs un dabasgāzes publiskais tirgotājs galalietotājam, kas norēķinās par patērēto dabasgāzi, apmaksājot saņemtos rēķinus, izsniedzamajos rēķinos norāda dabasgāzes cenu norēķinu periodam, kas ietver uzglabāšanas un pārvades sistēmas pakalpojumus, tajā skaitā maksu par pārvades sistēmas pakalpojumu izejas punktā Latvijas lietotāju apgādei [EUR/kWh].

19. Līdz 2021.gada 30.jūnijam dabasgāzes tirgotājs un dabasgāzes publiskais tirgotājs galalietotājam, kas norēķinās par patērēto dabasgāzi, izmantojot no rēķina atšķirīgus norēķinu veidus, nosūta uz dabasgāzes tirdzniecības līgumā norādīto korespondences piegādes adresi vai pēdējās garantētās piegādes saņēmējam uz gazificētā objekta adresi, izņemot gadījumus, kad galalietotājs ir atteicies saņemt informatīvos materiālus korespondences piegādes adresē, vai publicē dabasgāzes tirgotāja galalietotāju pašapkalpošanās sistēmā informatīvo materiālu, kurā norāda dabasgāzes cenu norēķinu periodam, tajā skaitā maksu par sadales sistēmas pakalpojumu un citiem pakalpojumiem [EUR/kWh].

20. Līdz 2021.gada 30.jūnijam elektroenerģijas tirgotājs pēc galalietotāja pieprasījuma nodrošina, ka galalietotājam ir pieejama informācija par enerģijas faktisko patēriņu vismaz iepriekšējos 24 mēnešos vai laikā no elektroenerģijas tirdzniecības līguma noslēgšanas dienas, ja tas ir īsāks par 24 mēnešiem:

20.1. par katru norēķinu periodu, ja katrā norēķinu periodā tiek nolasīti elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāta rādījumi, un šā enerģijas faktiskā patēriņa salīdzinājumu ar iepriekšējā gada attiecīgā norēķinu perioda faktisko patēriņu;

20.2. vismaz reizi gadā, ja katrā norēķinu periodā netiek nolasīti elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāta rādījumi, un šā enerģijas faktiskā patēriņa salīdzinājumu ar iepriekšējā gada faktisko patēriņu.

21. Noteikumi stājas spēkā nākamajā dienā pēc to publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 13.jūlija Direktīvas 2009/72/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/54/EK atcelšanu;

2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 13.jūlija Direktīvas 2009/73/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu;

3) Eiropas Parlamenta un Padomes 2019.gada 5.jūnija Direktīvas (ES) 2019/944 par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES.

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas
padomes priekšsēdētāja p.i. padomes locekle *R. Šņuka*